

NOIS - Norsk overvåkingssystem for antibiotikabruk og helsetjenesteassosierte infeksjoner PIAH – prevalensundersøkelser

Fylkeskonferanse Sykehjem og Hjemmetjenesten
Sandnessjøen 21.04.16

Øyunn Holen, overlege
Folkehelseinstituttet

Hensikten med NOIS-PIAH

Skal gi en lokal og nasjonal oversikt

Består av to deler:

1. Helsetjenesteassosierte infeksjoner (HAI)

- HAI: Infeksjoner oppstått mer enn to dager etter innleggelse i institusjon, alle postoperative infeksjoner og etter innleggelse av invasivt utstyr
- Kriterier for infeksjon som skal registreres
- Fire ulike typer infeksjoner registreres:
 - Nedre luftveier, urinveier, hud, infeksjoner i operasjonsområdet

2. All systemisk antibiotikabruk

- Her oppgis indikasjon for igangsatt antibiotika – også empirisk behandling

Hvorfor er overvåking viktig?

Folkehelse?

Hvorfor er overvåking viktig?

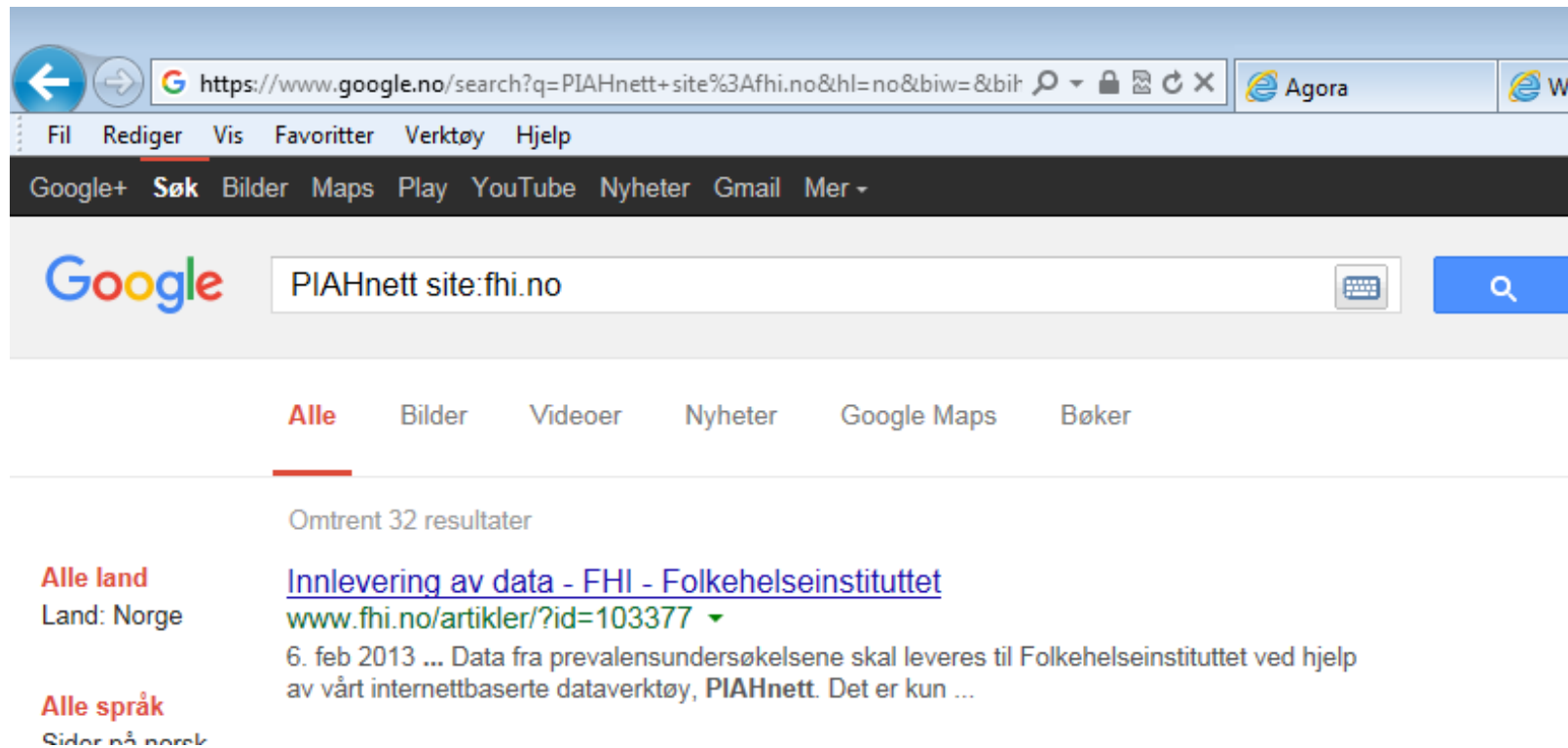
- oversikt over forekomsten av helsetjenesteassosierte infeksjoner
- identifisere risikofaktorer
- sette i verk forebyggende tiltak – evaluere effekt av tiltak
- bidra til å oppdage og begrense utbrudd

- Overvåking av antibiotikabruk gir helseinstitusjoner mulighet til å vurdere om deres bruk er i tråd med nasjonale retningslinjer.

NOIS-PIAHnett

- **I PIAHnett kan du få dine egne resultater umiddelbart etter registrering**
 - Og sammenligne resultatene i din institusjon med resultater i din kommune og ditt fylke og på landsbasis
 - Registrering to ganger i året
- **Nasjonal rapport**
 - Vi utarbeider en nasjonal rapport to ganger pr år hvor vi kommenterer nasjonale resultater
- **NOIS-registerforskrift**
 - Fra mai 2015 plikter sykehjem å levere
 - Vår 2015 ~ 50% av sykehjem deltok

Hvordan finne fram på Folkehelsas nettsider?

The screenshot shows a Google search interface. The search bar contains the text "PIAHnett site:fhi.no". Below the search bar, the "Alle" filter is selected. The search results show "Omtrent 32 resultater". The first result is titled "Innlevering av data - FHI - Folkehelseinstituttet" with the URL "www.fhi.no/artikler/?id=103377". The snippet below the title reads: "6. feb 2013 ... Data fra prevalensundersøkelsene skal leveres til Folkehelseinstituttet ved hjelp av vårt internettbaserte dataverktøy, PIAHnett. Det er kun ...". On the left side of the results, there are filters for "Alle land" (Land: Norge) and "Alle språk" (Sider på norsk).

NOIS prevalensundersøkelser

NOIS-POSI

NOIS-intensiv

Prevalensundersøkelser i sykehus og rehabiliteringsinst.

Prevalensundersøkelser i helseinstitusjoner for eldre

Definisjoner

Publikasjonsliste

Nyheter

 Kontakt oss / meld feil

Andre aktuelle områder

Antibiotikaresistens (tema)

Smittevern i helsetjenesten (tema)

Lenker

Antibiotikasenteret for primærmedisin (ASP)

Nasjonalt kompetansesenter for antibiotikabruk i spesialisthelsetenesta

NORM - Norsk overvåkingssystem for antibiotikaresistens hos mikrober

Du er her: [forside](#) > [helseregistre](#) > [nois prevalensundersøkelser](#) > prevalensundersøkelser i helseinstitusjoner for eldre

Prevalensundersøkelser av helsetjenesteassosierte infeksjoner og antibiotikabruk i sykehjem, NOIS-PIAH

Folkehelseinstituttet har siden 2002 fulgt forekomsten av helsetjenesteassosierte infeksjoner i helseinstitusjoner for eldre gjennom prevalensundersøkelser. Fra 2015 blir også all systemisk antibiotikabruk i sykehjem registrert i prevalensundersøkelsene.

Om undersøkelsen

Gjennomføring - mal

Datainnlevering

Resultater

Innlevering av data

Lenke til denne artikkelen: <http://www.fhi.no/artikler/?id=103381>

Frist for innlevering av data fra prevalensundersøkelsen av helsetjenesteassosierte infeksjoner og antibiotikabruk utført i uke 46 (9.-13. november 2015), er **11. desember 2015**.

Data fra prevalensundersøkelsene skal leveres til Folkehelseinstituttet ved hjelp av vårt internettbaserte dataverktøy, PIAHnett. Papirskjema godtas ikke. Det er kun helsepersonell (registrert i HPR-registeret) som har tilgang til PIAHnett, og pålogging krever enten MinID, BankID, Buypasskort og smartkortleser, eller Commfides.

- [PIAHnett](#)
- [Brukerveiledning for PIAHnett, august 2015](#) (pdf)

Helsepersonell kan hente resultatrapporter for eget sykehjem, sykehjem i egen kommune og eget fylke i PIAHnett. Resultatrapportene inneholder også nasjonale resultater.

Tilgang til mer enn ett sykehjem i PIAHnett

En superbruker i PIAHnett har tilgang til å se prevalensdata fra mer enn ett sykehjem.

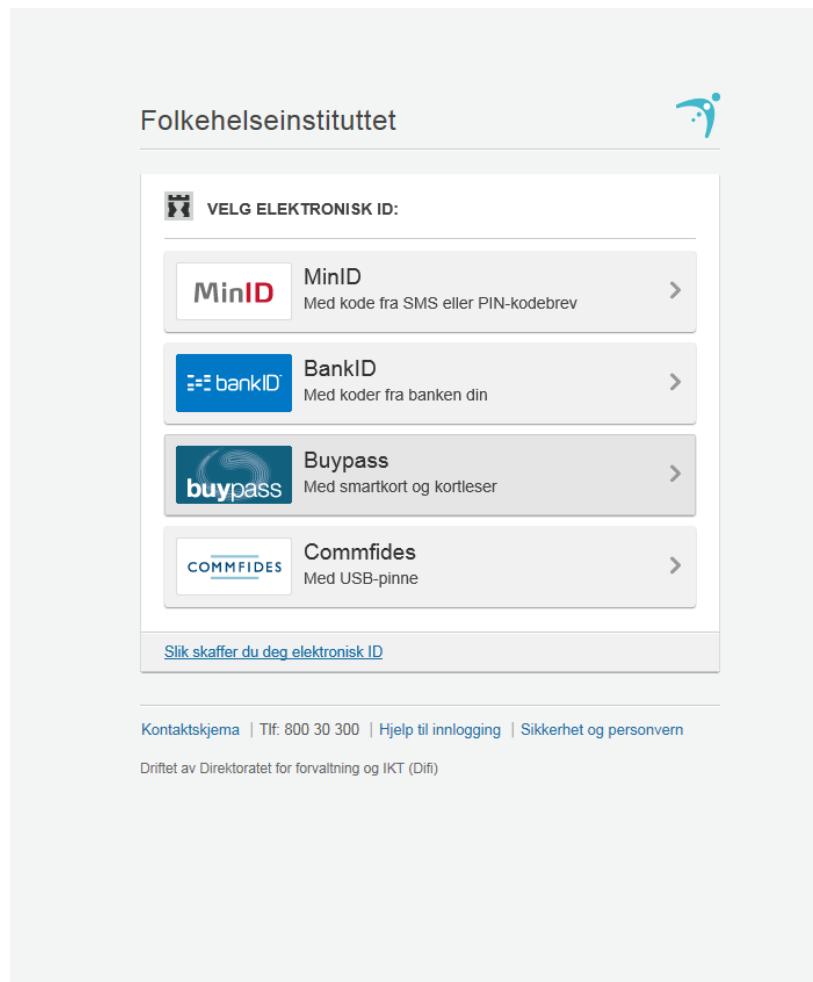
- [Fremgangsmåte for å bli superbruker for sykehjem i PIAHnett](#) (pdf)

Pålogging PIAHnett:

Du trenger MinID, bankID, buypass kort eller Commfides

- Personlig elektronisk ID må brukes – sikkerhet
- Kun helsepersonell har tilgang
- Du registrerer deg selv – du trenger ikke kontakte Folkehelsa for å bli bruker

Folkehelseinstituttet

VELG ELEKTRONISK ID:

- MinID** Med kode fra SMS eller PIN-kodebrev
- bankID** Med koder fra banken din
- buypass** Med smartkort og kortleser
- COMMFIDES** Med USB-pinne

[Slik skaffer du deg elektronisk ID](#)

Kontaktskjema | Tlf: 800 30 300 | Hjelp til innlogging | Sikkerhet og personvern

Driftet av Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi)

Eksempel på resultat-rapport i PIAHnett

Bergåstjern sykehjem

- Brukere med tilgang

Rapporter - HAI

- Forekomst av ulike typer HAI

• Prevalens av HAI per avdelingstype

- Prevalens av ulike typer HAI over tid

Rapporter - antibiotika

- Andel beboere som får antibiotika

- Antibiotikabruk per indikasjon

Eksport

- Eksporter registreringer

Endre innstillinger

- Endre e-post eller telefonnummer

- Bytt institusjon

Prevalens av helsetjenesteassosierte infeksjoner etter avdelingstype

Rapporten viser prevalens av ulike typer helsetjenesteassosierte infeksjoner avhengig av valgene du foretar under. Klikk på "Vis rapport" for å få frem ønsket diagram.

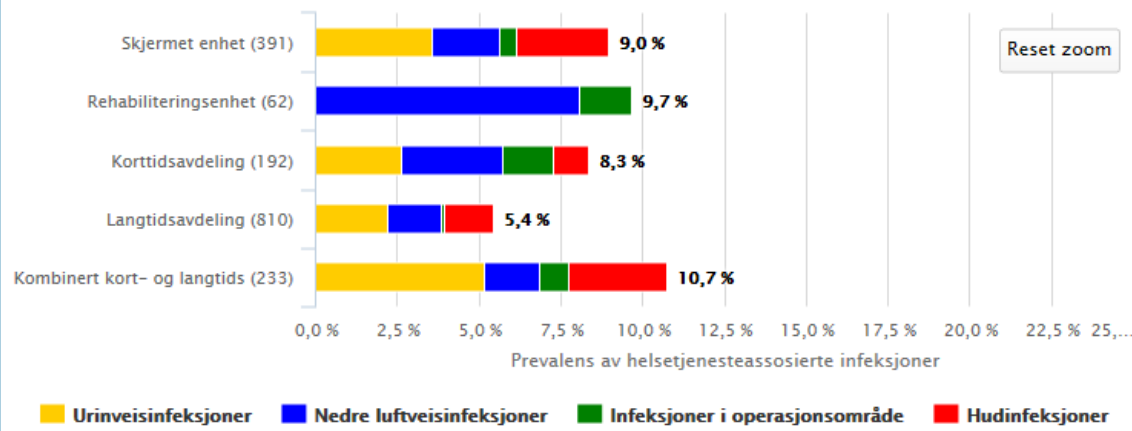
Sykehjem: Rogaland
Helsetjenesteassosierte infeksjoner fra: Egen og annen institusjon
Infeksjonstype: Obligatoriske infeksjonstyper
Undersøkelsestidspunkt: Uke 19 - 2015

Vis rapport

Prevalens av helsetjenesteassosierte infeksjoner etter avdelingstype

Skriv ut

Diagrammet viser prevalens av obligatoriske infeksjonstyper (samlet) per avdelingstype i egen og annen institusjon Uke 19 - 2015. Obligatoriske infeksjonstyper (samlet) fra Rogaland vises. Antall innlagte beboere er angitt i parentes.

Reset zoom

www.fhi.no

Når antall beboere på en avdelingstype er lavt, kan tilfeldige variasjoner gi store utslag i prevalensen av helsetjenesteassosierte infeksjoner.

Tabell 1. Fylkesvis deltagelse av sykehjem i prevalensundersøkelsen i uke 46, 2015

Fylke	Totalt antall sykehjem*	Antall sykehjem som har deltatt	Deltagelse i %
Akershus	56	39	70
Aust-Agder [#]	27	12	44
Buskerud	47	38	81
Finnmark	26	16	62
Hedmark [#]	38	22	58
Hordaland	93	62	67
Møre og Romsdal	62	24	39
→ Nordland [#]	70	29	41
Nord-Trøndelag [#]	27	12	44
Oppland [#]	40	28	70
Oslo	49	37	76
Rogaland [#]	74	43	58
Sogn og Fjordane [#]	34	13	38
Sør- Trøndelag	54	38	70
Telemark	30	14	47
Troms	42	16	38
Vest-Agder [#]	28	22	79
Vestfold	33	28	85
Østfold	39	32	82
Hele landet	869	525	60

* Antall sykehjem kommunene oppga i 2015 at de har til Folkehelseinstituttet

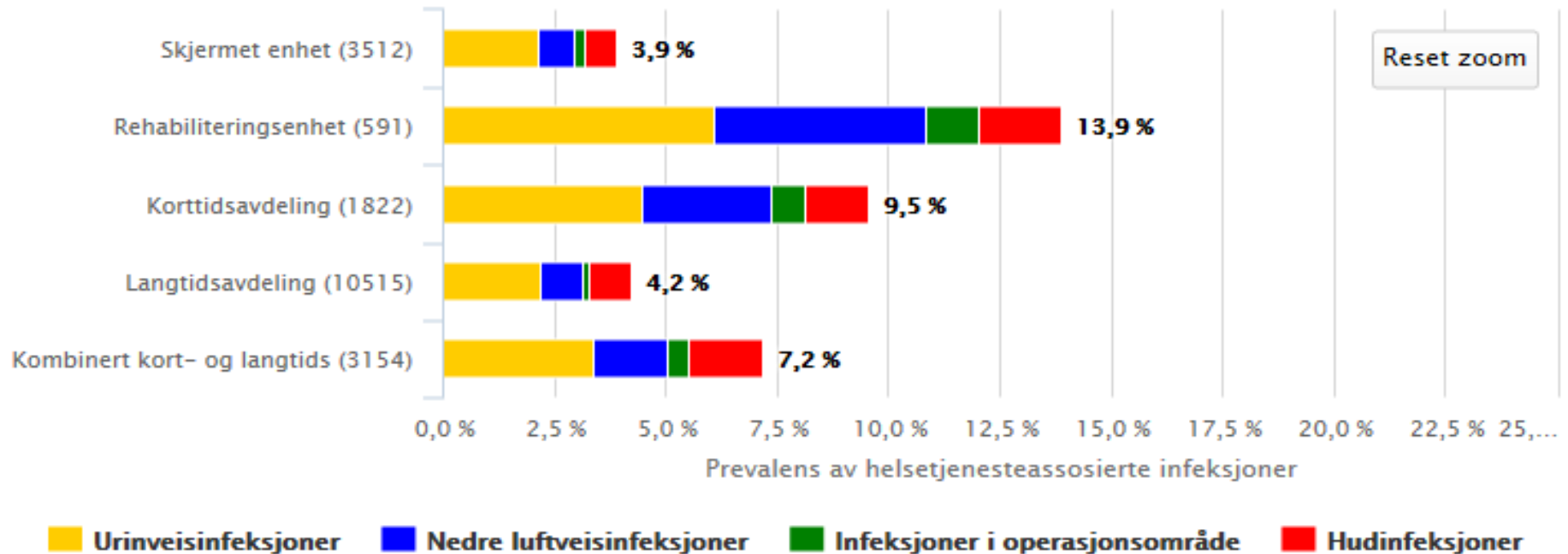
[#] Det er en eller flere kommuner i fylket hvor antall sykehjem er ukjent.

Sykehjem: | Helsetjenesteassosierte infeksjoner fra: | Infeksjonstype: | Undersøkelsestidspunkt:

[Vis rapport](#)

Prevalens av helsetjenesteassosierte infeksjoner etter avdelingstype Skriv ut

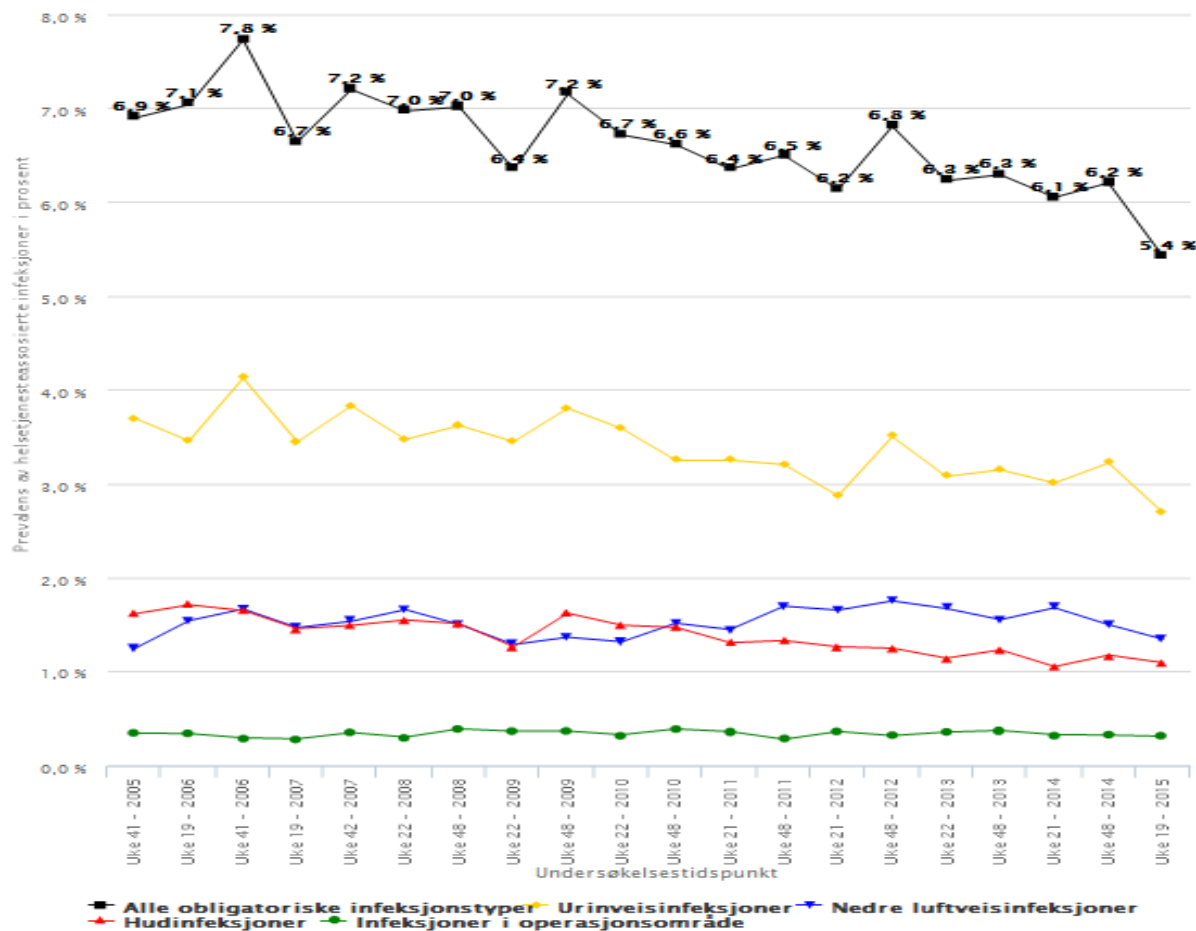
Diagrammet viser prevalens av obligatoriske infeksjonstyper (samlet) per avdelingstype i egen og annen institusjon Uke 19 - 2015. Obligatoriske infeksjonstyper (samlet) fra alle sykehjem vises. Antall innlagte beboere er angitt i parentes.

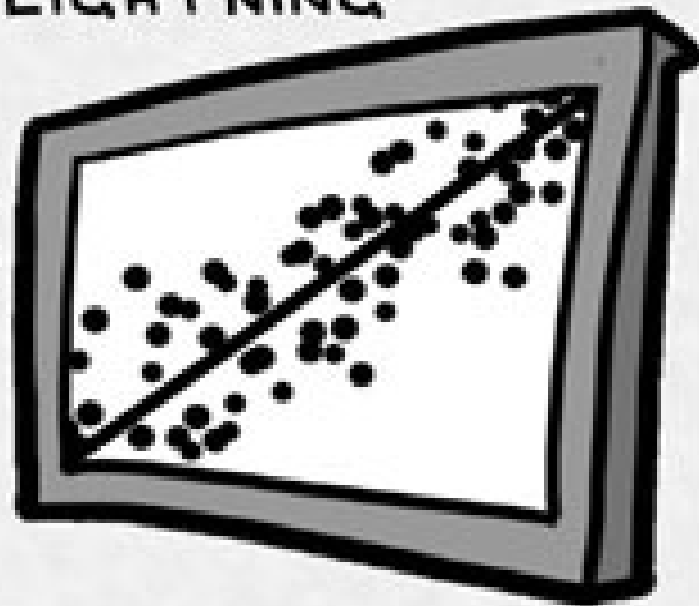
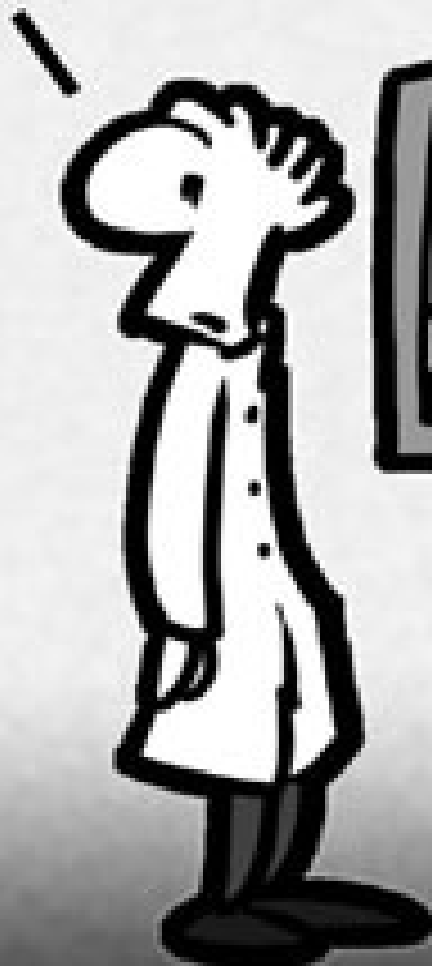
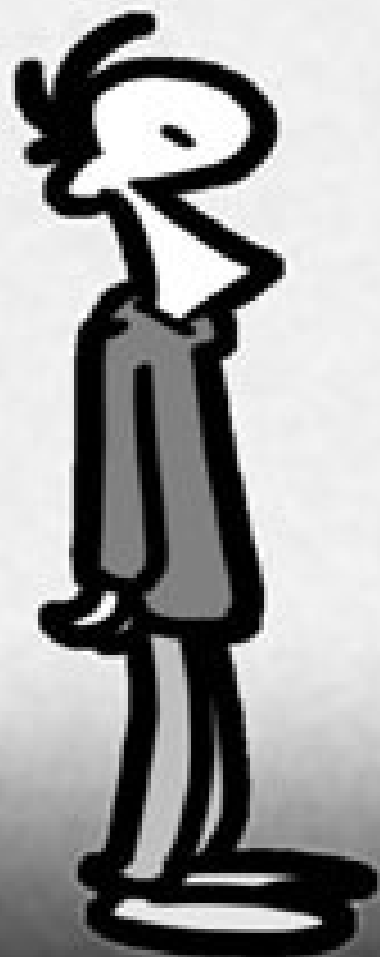
www.fhi.no

Når antall beboere på en avdelingstype er lavt, kan tilfeldige variasjoner gi store utslag i prevalensen av helsetjenesteassosierte infeksjoner.

Prevalens av HAI i norske sykehjem 2005-2015

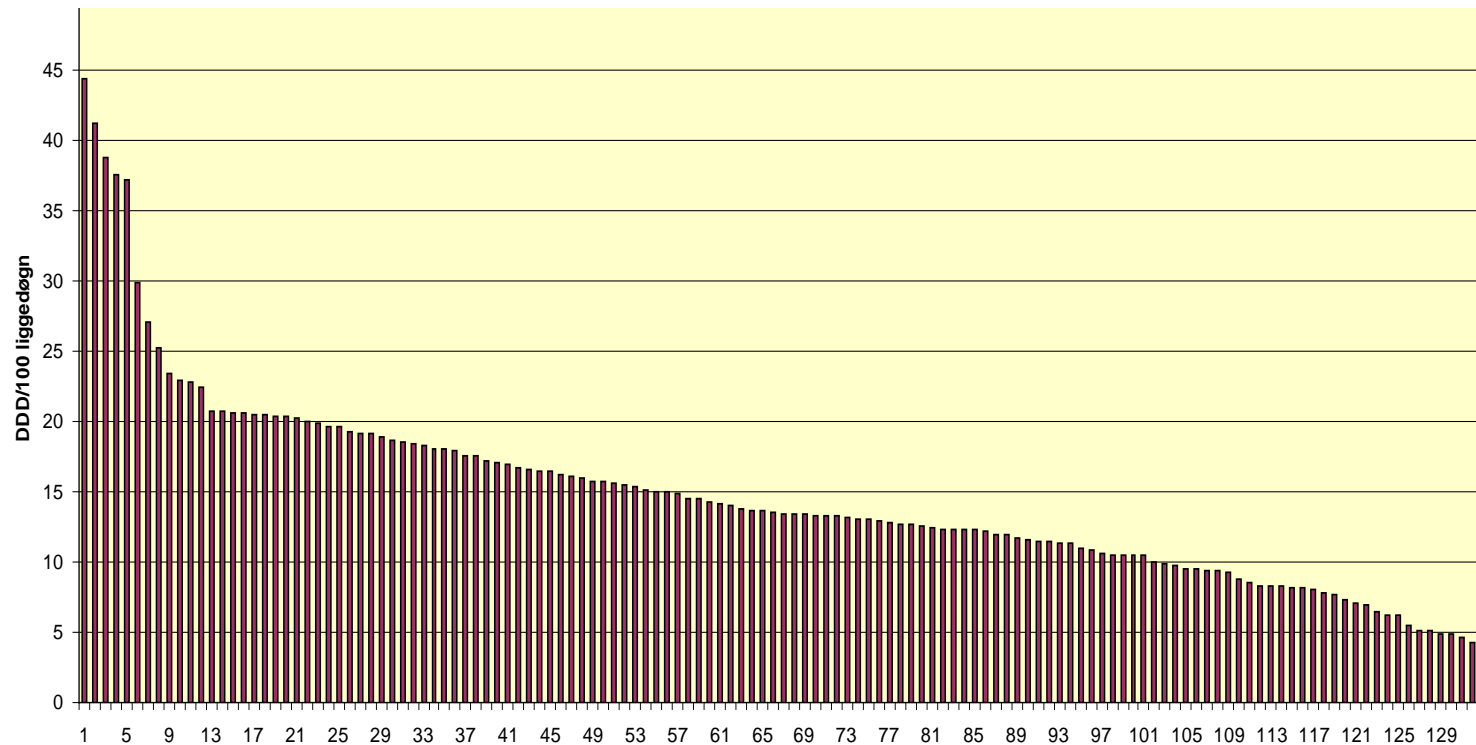

WHAT'S FREAKING US OUT HERE IS THAT WE'VE
FOUND A CORRELATION BETWEEN OWNING CATS
AND BEING STRUCK BY LIGHTNING.

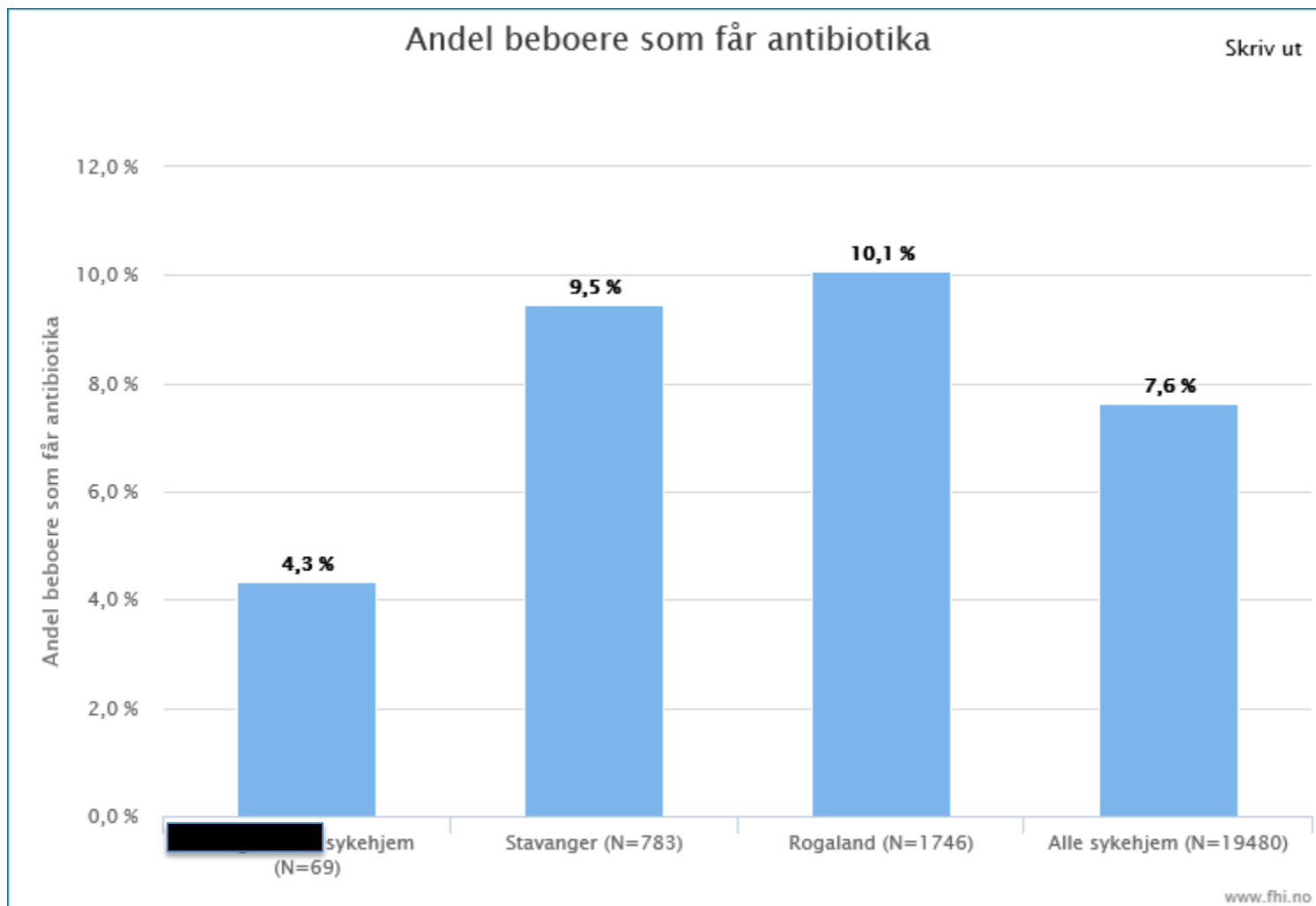
Antibiotikabruk i sykehjem varierer – tyder på rom for forbedring

Antibiotikabruk i 133 norske sykehjem, 2003

Blix HS, Røed J, Sti MO. Large variation in antibacterial use among Norwegian nursing homes. Scand J Infect Dis. 2007;39:536-41

Andel beboere som får antibiotika

Foretak

Alle sykehjem

Indikasjon

Alle indikasjoner

Klassifisering

All bruk

Undersøkelsestidspunkt

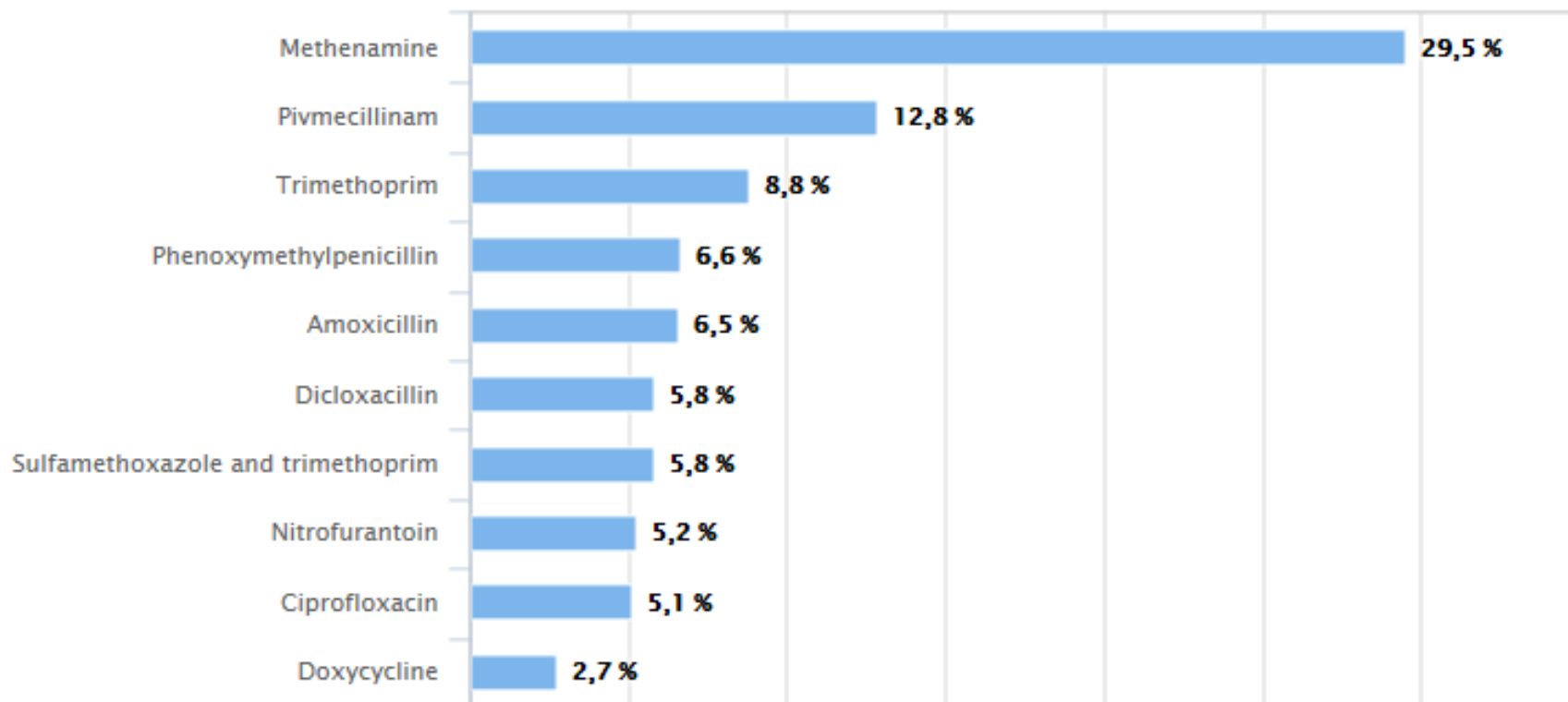
Uke 19 - 2015

Vis rapport

Antibiotikabruk per indikasjon

Skriv ut

Diagrammet viser hvilke antibiotika (virkestoff) som er brukt på Alle sykehjem Uke 19 - 2015 når indikasjon er Alle og klassifisering er All bruk

Foretak

Indikasjon

Klassifisering

Undersøkelsestidspunkt

Alle sykehjem

Nedre luftveisinfeksjon

All bruk

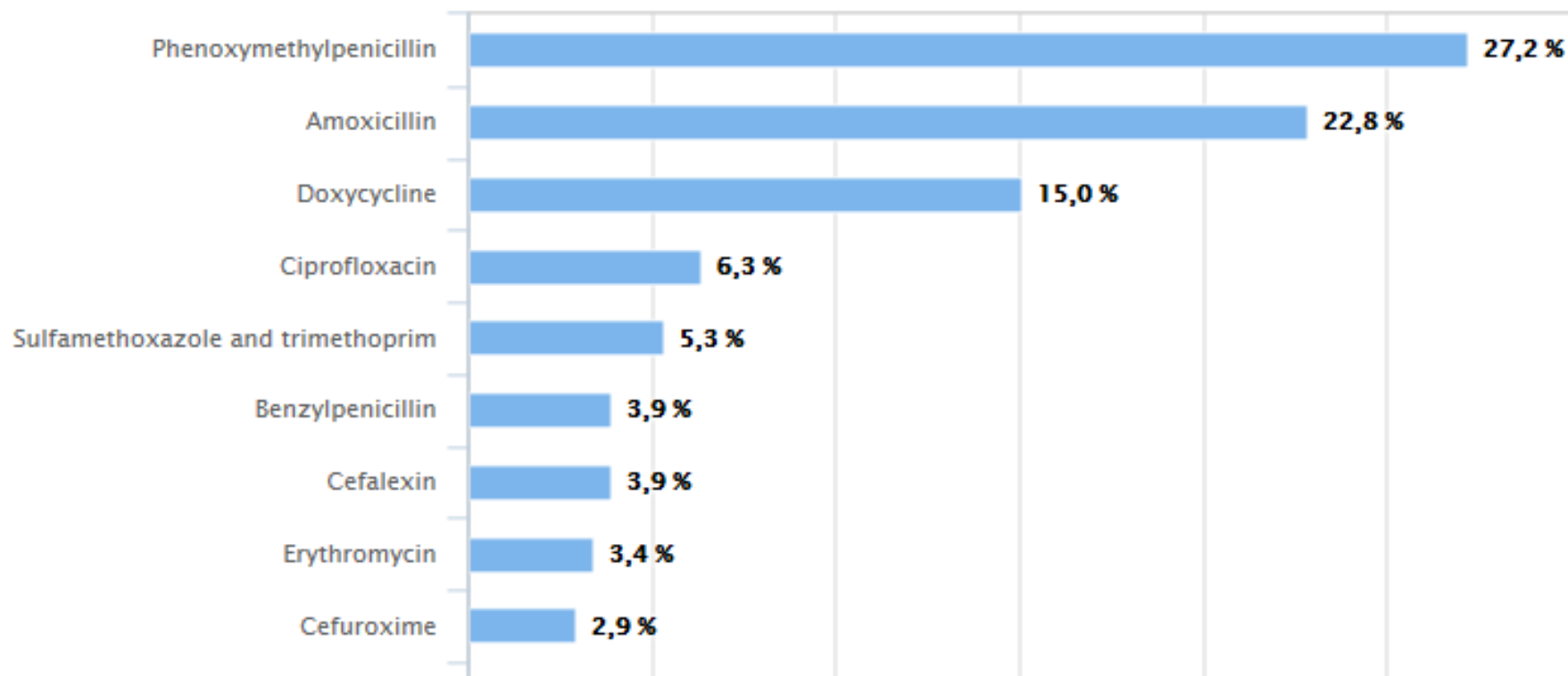
Uke 19 - 2015

Vis rapport

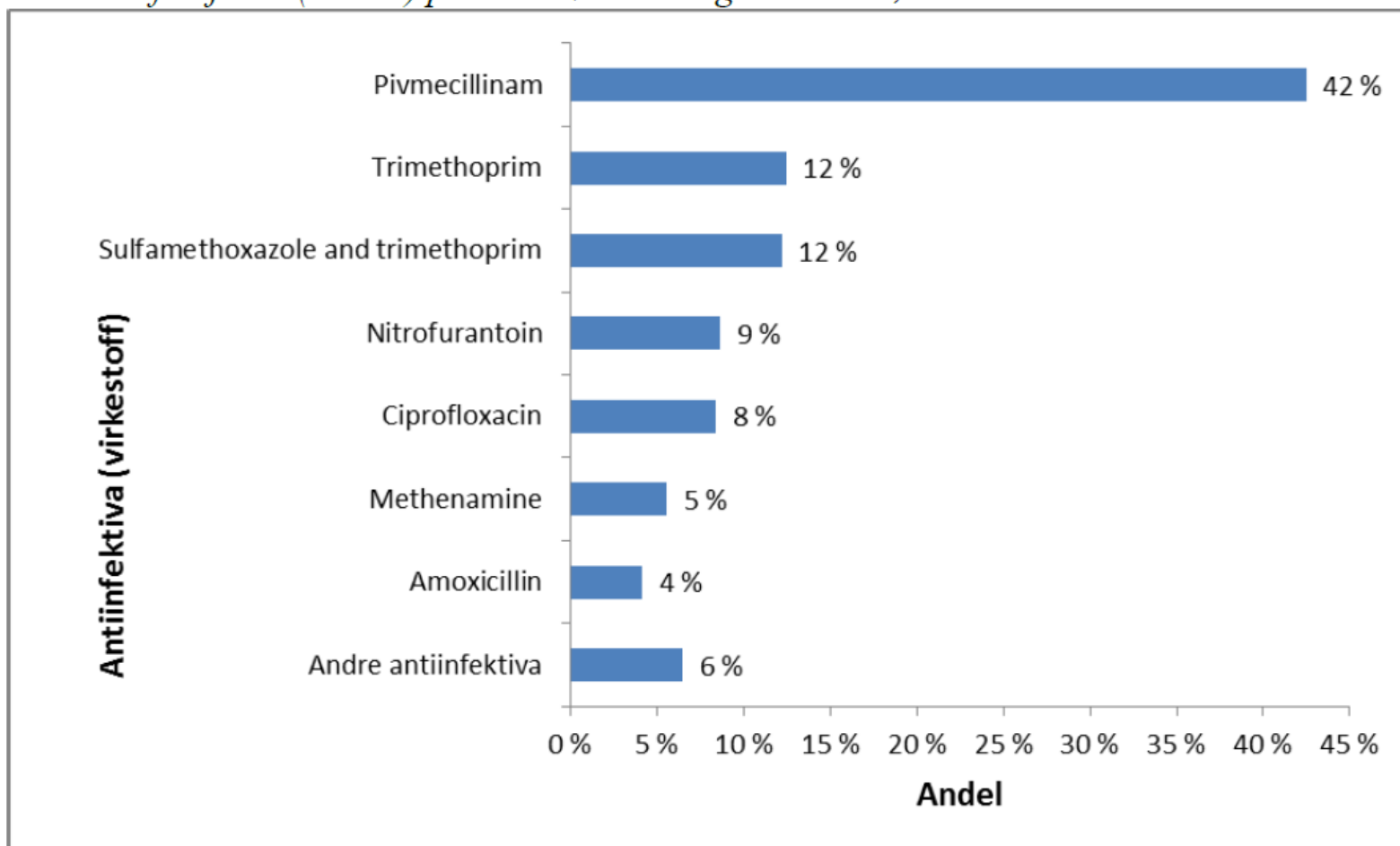
Antibiotikabruk per indikasjon

Skriv ut

Diagrammet viser hvilke antibiotika (virkestoff) som er brukt på Alle sykehjem Uke 19 - 2015 når indikasjon er Nedre luftveisinfeksjon og klassifisering er All bruk

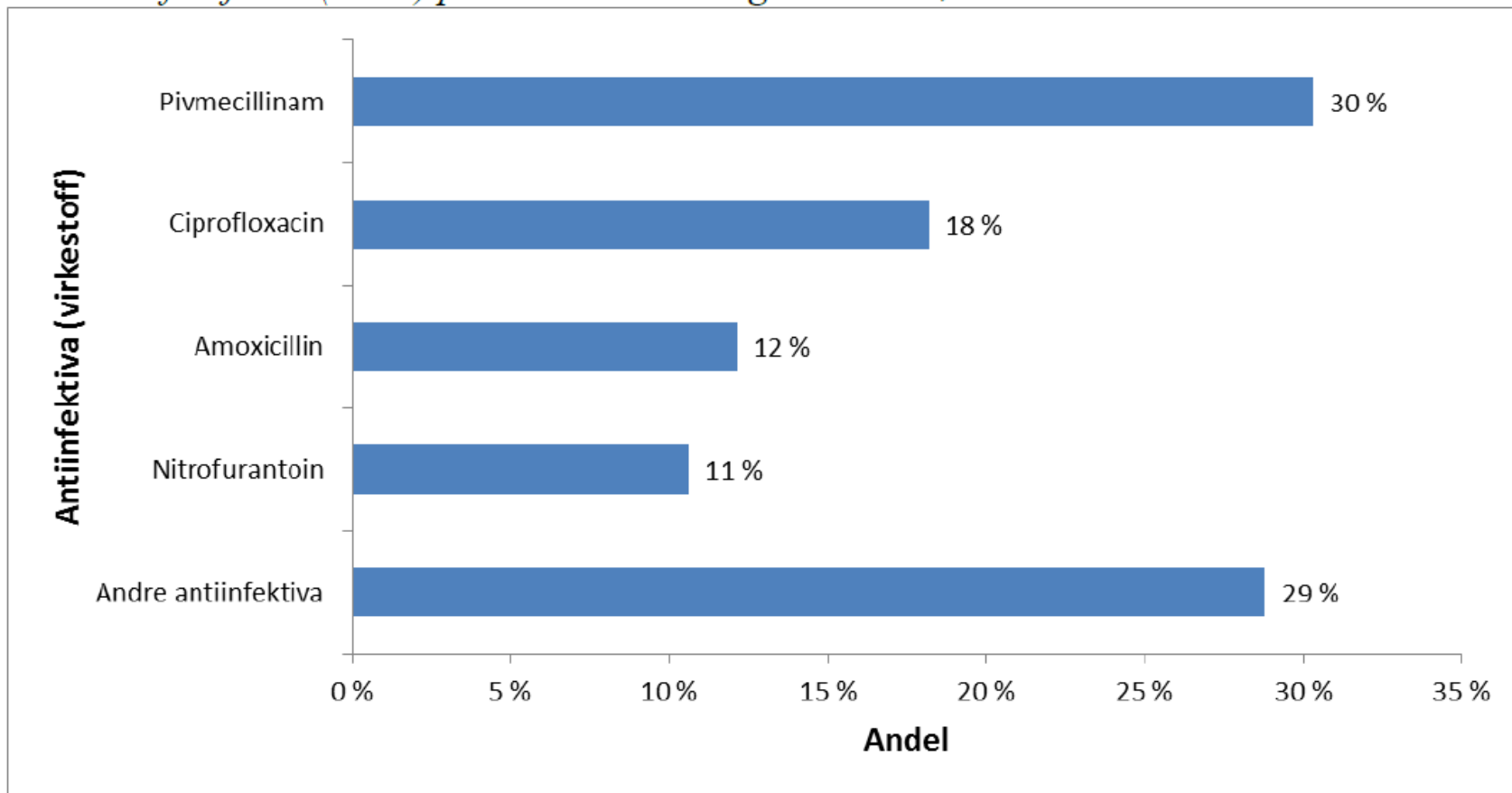

Figur 5. Andel av ulike antiinfektiva forskrevet til terapeutisk behandling av nedre urinveisinfeksjoner (n=419) på undersøkelsesdagen i uke 46, 2015

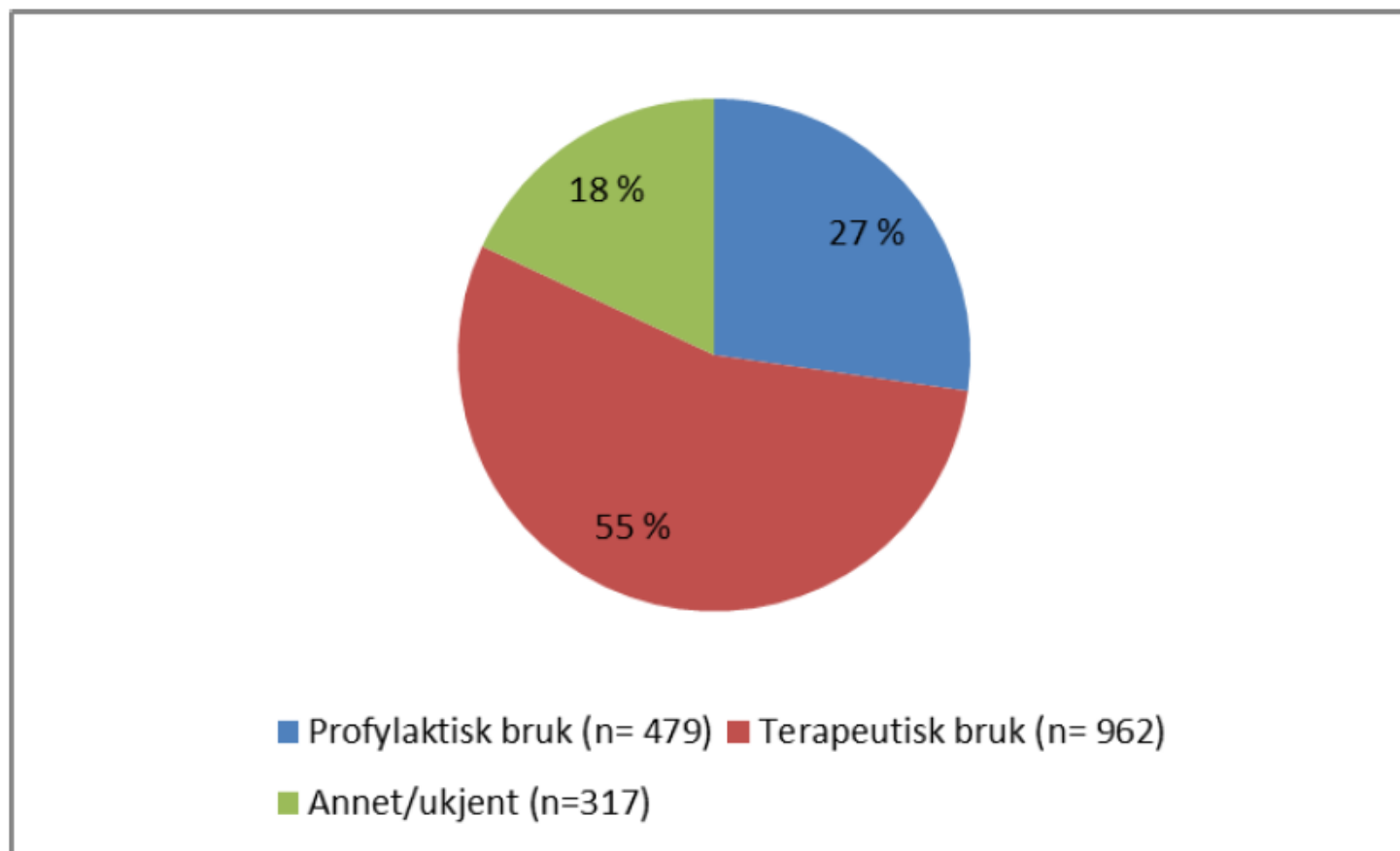
I andre antiinfektiva inngår de med mindre enn 10 forskrivninger; ampicillin, piperacillin and enzyme inhibitor, dicloxacillin, doxycycline, cefotaxime, mecillinam, cephalexin, phenoxymethylpenicillin, cefuroxime, benzylpenicillin

Figur 6. Andel av ulike antiinfektiva forskrevet til terapeutisk behandling av øvre urinveisinfeksjoner (n=66) på undersøkelsesdagen i uke 46, 2015

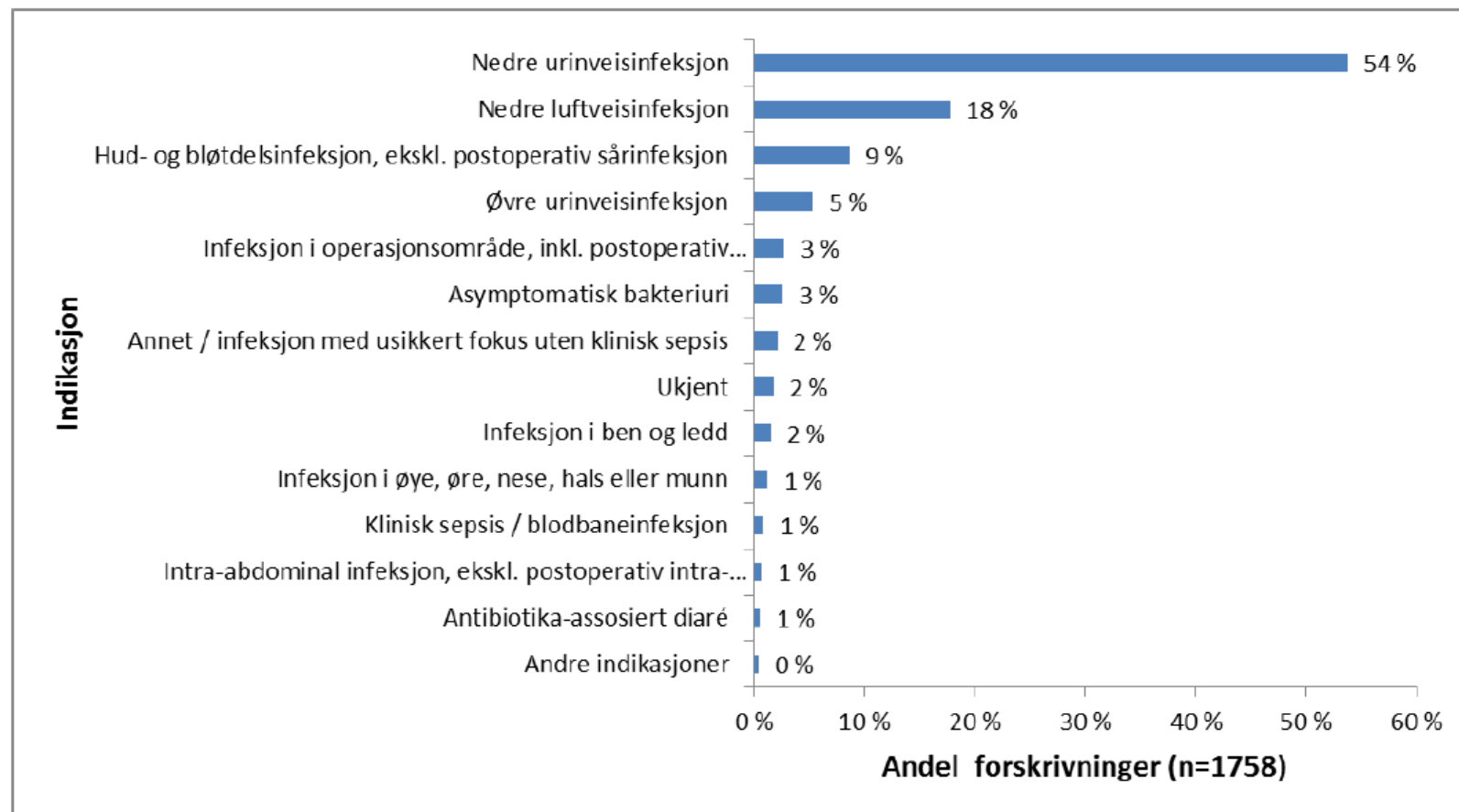

I andre antiinfektiva inngår de med mindre enn 6 forskrivninger; linezolid, cefuroxime, doxycycline, metronidazole, phenoxymethylpenicillin, cephalixin, cefotaxime, trimethoprim, sulfamethoxazole and trimethoprim

Figur 1. Terapeutisk og profylaktisk bruk av antiinfektiva i norske sykehjem (n=1 758) på undersøkelsesdagen, uke 46, 2015

Figur 2. Indikasjon oppgitt ved forskrivninger av antiinfektiva (profylaktisk og terapeutisk) i sykehjem på undersøkelsesdagen i uke 46, 2015.

I andre indikasjoner inngår; Prostatitt, epidymitt, obstetrisk eller gynekologisk infeksjon, infeksjon i hjerte/karsystemet, gastroenteritt, ekskl. antibiotika-assosiert diaré

Er relevant mikrobiologisk prøve tatt?

Ved 962 forskrivninger gitt som behandling ble mikrobiologiske prøver tatt ved:

- 70 % av urinveisinfeksjonene
- 12 % av de nedre luftveisinfeksjonene
- 67 % av hud-bløtdelsinfeksjonene
- 72 % av infeksjoner i operasjonsområdet
- 88 % av tilfellene av sepsis

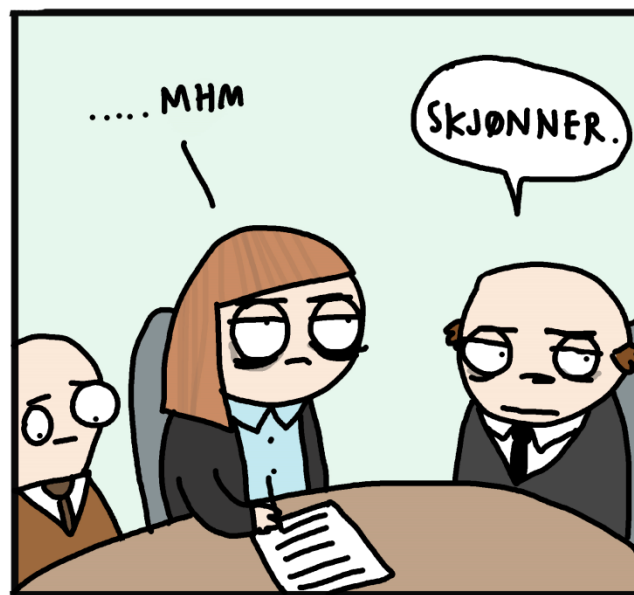

Nasjonale rapporter

Vurdering av resultatene

- For sykehjem er NOIS-PIAH det eneste verktøyet vi har for overvåkning av antibiotikabruk og HAI.
- Se resultatene opp mot anbefalingene i **Nasjonal faglig retningslinje for Antibiotikabruk i primærhelsetjenesten**
 - Ingen tydelig retningslinje for sykehjem – må også se på faglig retningslinje for sykehus.
 - Behov for utarbeiding av retningslinje.
- **Handlingsplan mot antibiotikaresistens i helsetjenesten:**
 - Anslår at den totale bruken av antibiotika på norske sykehjem kan reduseres med opp mot 8 %
 - Særlig antibiotikabruk til urinveisinfeksjoner vil kunne reduseres
 - Behov for kritisk gjennomgang av den særnorske bruken av metenamin
 - Redusere bruken av bredspektrede midler
 - ciprofloxacin utgjorde 5 % av alle forskrivninger i denne undersøkelsen

Tilbakemelding til avdelingene

Takk for oppmerksomheten!
